

By mądrze i efektywnie realizować programy społeczne dotyczące ważnych problemów trzeba najpierw dobrze zrozumieć, jaka jest w danym obszarze sytuacja. Jednym z takich problemów jest aktywność fizyczna dzieci. Dlatego powstał **Active Healthy Kids Global Alliance**. W tłumaczeniu oznacza to **Globalny Sojusz na rzecz Aktywnych i Zdrowych Dzieci**. Jest to imponująca i szybko rozrastająca się sieć jednostek badawczych, uniwersytetów, rządów i organizacji, obejmująca obecnie 38 krajów. Polska dzięki Fundacji v4sport znalazła się w tym gronie po raz pierwszy. Przedstawiciele Fundacji oraz Uniwersytetu Warszawskiego – koordynującego proces opisywania danych dla naszego kraju są obecnie na Globalnym Szczycie w Bangkoku, aby przedstawić stan aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w Polsce.

Po co sojusz AHKGA?

Celem sojuszu jest zbieranie danych na temat aktywności fizycznej dzieci oraz czynników, które wedle najnowszej wiedzy oddziałują na możliwość bycia aktywnym. Aktywność fizyczną oceniono przejrzyście w dziewięciu wskaźnikach, co nie tylko pozwala zobaczyć sytuację w danym kraju, ale również odnieść nasze wyniki do świata. Cykliczne przygotowanie zestawu danych pozwoli również ocenić trendy i skuteczność podejmowanych działań (lub konsekwencje ich nie podejmowania).

Celem AHKGA jest również budowanie powszechnej świadomości o wadze kwestii aktywności fizycznej dzieci, jej wpływu na zdrowie dzieci i całych społeczeństw, a dalej podejmowanie w kooperacji i po wspólnym namyśle – odpowiednich działań – z różnych poziomów i na różną skalę.

Co jest wyjątkowego w tym podejściu?

To, że nie koncentruje się na suchym poziomie aktywności fizycznej – a zbiera dane w dziewięciu charakteryzujących aktywność fizyczną obszarach. Przedstawiciele krajów biorących udział w sojuszu dostępną lokalnie dane oceniając, jaki odsetek dzieci w danym obszarze spełnia rekomendację. Na tej podstawie badacze oceniają sytuację przyznając każdemu wskaźnikowi ocenę od A (gdzie 80% lub więcej dzieci i młodzieży spełnia rekomendację) do F (mniej niż 20% dzieci i młodzieży spełnia wymogi/jest objętych danym działaniem).

Tak szeroka charakterystyka aktywności fizycznej pokazuje, że planując projekty i programy nie możemy po prostu promować zdrowia, sportu czy ruchu. Powinniśmy natomiast kreować odpowiednio skrojone interwencje publiczne, które:

- oddziałują na rodziców i znajomych
- wspierają aktywny transport (np. jeżdżenie na rowerze do szkoły)
- uczą samorządy tworzenia i realizowania dojrzałych strategii na rzecz rozwoju lokalnego sportu powszechnego
- uczą rodziny i szkoły by wolny czas dzieci był spędzany aktywnie, a lekcje wychowania fizycznego traktowano poważnie i z uwagą.

WAŻNE

Dane dla poszczególnych krajów biorących udział w sojuszu pozyskuje się w wyniku pogłębionego desk researchu – czyli szukaniu dostępnych już badań i raportów. Natomiast wspólny namysł naukowców z całego świata służy również do lepszego, bardziej kompleksowego i porównywalnego zbierania danych.

Wyniki Polski

Wskaźnik	Ocena
Ogólna Aktywność Fizyczna	D
Udział w Zorganizowanym Sporcie	D
Aktywna Zabawa	INC
Aktywny Transport	C
Zachowania Sederarne	D
Rodzina oraz Krewni	C
Szkoła	B
Spolecznosc Lokalna i Otoczenie	C
Strategie Rządowe i Inwestycje	C

Podsumowanie

Polska wypada szczególnie korzystnie jeśli chodzi o aktywność fizyczną w szkole i w ogóle przygotowanie szkół do wspierania aktywności fizycznej (ocena B). Wynika to między innymi ze stosunkowo dużej ilości zajęć wychowania fizycznego, ich powszechności, czy coraz lepszej infrastruktury przyszkolonej. Dostaje się też przygotowanie naszych społeczności do wspierania aktywności fizycznej, czyli obszar infrastruktury, aktywny transport, nastawienie i wsparcie rodziców względem aktywności fizycznej dzieci, oraz działania strategiczne, podejmowane między innymi poprzez centralne instytucje (oceny C). Brakuje nam danych dotyczących aktywności – ale niezinstytucjonalizowanej zabawy (Active Play).

Słabiej od średniej i zastanawiająco źle w porównaniu z innymi czynnikami wypada ogólna aktywność, uczestnictwo w zorganizowanej ofercie sportowej oraz ilość czasu, jaką młodzi Polacy i Polki spędzają biernie (oceny D). Ten ostatni wskaźnik jest szczególnie martwiący – bo długie siedzenie jest coraz częściej postrzegane jako determinant zdrowia oddzielny od średnio i wysoko intensywności aktywności fizycznej.

W Europie karty raportowe (Karty Raportowe) przygotowało czternaście państw: Anglia, Szwecja, Dania, Estonia, Belgia, Finlandia, Irlandia, Holandia, Portugalia, Szkocja, Włochy, Hiszpania, Słowenia oraz Polska. Najlepiej ocenionymi krajami na świecie, ale także w Europie, są Dania, Holandia i Słowenia. W tych trzech państwach możemy zaobserwować kilka uzupełniających się czynników: kompleksową politykę pro sportową, dobrze rozwiniętą infrastrukturę oraz wysoki współczynnik aktywności społecznej (a nie tylko sportowej) zarówno na poziomie administracyjnym, jak i indywidualnym. To temu zestawowi czynników kraj te zawdzięczają swój tegoroczny sukces. Polska na tle innych krajów europejskich prezentuje się przeciętnie – wyróżnia nas pozytywna ocena obszaru szkoły, negatywnie – niskie uczestnictwo w zorganizowanej aktywności fizycznej.

Jakie wskaźniki składają się na indeks AHKGA?

Overall Physical Activity (OPA) Ogólna Aktywność Fizyczna Wskaźnikiem w tym obszarze jest odsetek dzieci, które spełnia rekomendację (nie tylko do i z szkoły, choć w Polskim raporcie ocenialiśmy, jak odsetek dzieci przeznacza się najczęściej do i ze szkoły w aktywny fizycznie sposób)	Organized Sport Participation (OSP) Udział w Zorganizowanym Sporcie Tutaj wskaźnikiem jest procent dzieci biorących udział w zorganizowanych zajęciach sportowych (między innymi w klubach sportowych)	Active Play (AP) Aktywna Zabawa Odsetek dzieci, które bawią się w sposób aktywny kilka godzin dziennie
Active Transportation (AT) Aktywny Transport Wskaźnikiem jest odsetek dzieci, które w sposób aktywny się przemieszczają (nie tylko do i z szkoły, choć w Polskim raporcie ocenialiśmy, jak odsetek dzieci przeznacza się najczęściej do i ze szkoły w aktywny fizycznie sposób)	Sedentary Behavior (SB) Oglądając Telewizję Sedentarny znaczy „bierny”, więc wskaźnikiem tutaj jest procent dzieci, które nie przekraczają rekomendowanej ilości godzin spędzanych przed ekranami (przy komputerze, laptopie, oglądając telewizję)	Family and Peers (FP) Rodzina oraz Krewni Ciekawy wskaźnik, który bierze pod uwagę kilka ważnych spraw – odsetek rodziców aktywnych fizycznie, procent rodzin wspierających aktywność fizyczną swoich dzieci (płacąc za zajęcia) oraz takich, którzy sami są trenerami czy wolontariuszami w sporcie
School (S) Szkoła Procent szkół zatrudniających wykwalifikowanych nauczycieli wychowania fizycznego, procent szkół mających własną politykę wspierającą aktywność fizyczną, procent dzieci biorących regularny udział w lekcjach wychowania fizycznego	Community and Built Environment (CBE) Społeczność Lokalna i Otoczenie Procent dzieci i rodziców, którzy uważają swoje społeczności, najbliższą okolicę jako przyjazną ruchowi (infrastruktura, kluby, ścieżki rowerowe, parki) oraz procent gmin/powiatów, które mają polityki/strategie na rzecz aktywności swoich mieszkańców (nie tylko dzieci)	Government Strategies and Investments (GSI) Strategie Rządowe i Inwestycje W tym wskaźniku oceniano rolę aktywności fizycznej w strategiach i działaniach na szczeblu centralnym i lokalnym

Wyniki dla wszystkich krajów sojuszu AHKGA

	Ogólna Aktywność Fizyczna	Udział w Zorganizowanym Sporcie	Aktywna Zabawa	Aktywny Transport	Oglądając Telewizję	Rodzina i Znajomi	Szkoła	Spolecznosc Lokalna i Otoczenie	Strategie Rządowe i Inwestycje
Africa									
Ghana	D	C	B	C	D	F	D	F	D
Kenya	C	C	B	B	B	D	C	D	C
Mozambique	C	F	D	C	INC	INC	D	F	F
Nigeria	C	INC	C	B	F	INC	C-	INC	B
South Africa	C	C	INC	C	F	C-	D	C-	B
Zimbabwe	C+	B	D+	A-	B	INC	D	F	D
Average	C	C	C	B	D	D	D	D	C
Asia									
China	F	F	D-	C-	F	B	B+	D+	D
Hong Kong	D	C-	INC	B	C	D	C	B	INC
India	C-	INC	INC	C	C	INC	INC	INC	D
Japan	INC	C	INC	B	C	D	B	D	B
Korea	D-	C-	INC	C+	F	INC	D	INC	C
Malaysia	D	INC	INC	D	D	INC	B	INC	B
Qatar	F	D	INC	-	D	D	INC	INC	B
Thailand	D-	C	F	B	D-	B	C	C	C
United Arab Emirates	D-/F-	INC	INC	D-/F-	C-	C-	D	INC	B+
Average	D	C	F/D	C	D	C	C	C	C
Oceania									
Australia	D-	B	INC	C-	D-	C+	B-	A-	D
New Zealand	B-	C+	B-	C	C	C	C+	B	B
Average	C	C/B	B	C	D/C	C	C/B	B/A	C
Europe									
Belgium	F+	C-	C+	C-	D-	INC	B-	INC	C+
Denmark	D+	A	INC	B	INC	INC	B	B+	A-
England	D-	D	INC	C-	INC	INC	B+	B	INC
Estonia	F	C	INC	INC	F	C	C	B	C
Finland	D	C	C	B	D	C	B	B	B
Ireland	D	C-/C+	INC	D	C-	INC	D	B+	INC
Netherlands	D	B	B	A	C	B	C	A	INC
Poland	D	D	INC	C	D	C	B	C	C
Portugal	D	B	D	C	D	C	B	D	C
Scotland	F	INC	INC	C	F	D-	-	B	B
Slovenia	A-	B-	D	C	B+	INC	A	INC	B+
Spain	D-	B	C+	C	D	INC	C	INC	INC
Sweden	D	B+	INC	C+	C	INC	C+	B	B
Wales	D-	C	C	C	D-	D+	B	C	B-
Average	D	C	C	C	D	C	B	B	B
North America									
Canada	D-	B	D+	D	F	C+	B	A-	B-
Mexico	C	D-	D-	C	D	INC	D-	D	C
United States	D-	C	INC	F	D	INC	D+	B-	INC
Average	D	C	D	D	D	C	C	B	C/B
South America									
Brazil	C-	INC	INC	C+	D+	C+	INC	INC	D
Chile	F	D	INC	D	D	D	F	C	D
Colombia	D	C	INC	D	D	INC	D	C	B/B
Venezuela	D	INC	INC	INC	D/F	INC	INC	INC	D
Average	D	D/C	-	D	D	C/D	F/D	C	D/C
Overall average	D	C	C	C	D	C	C	C	C